

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce
privesc conținutul foii sunt a
se adresa redacției.

Manuscrisurile nu se înapoiază — Epistole
nefrancate nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/3 de an
4 cor., pe trei luni 2 cor.

Pentru România și străinătate
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform
tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

O vorbă serioasă cătră dl Dr. Ioan Mihu.

Adunarea generală a institutului nostru »Ardeleana« s'a nimicit; stăm dar' în fața unei adunări noue.

Ar fi timpul suprem, ca animositățile cari au degenerat, recunoaștem, în ambele »tabere«, în personalități, ba din partea direcționalilor actuali în personalități *neadeverate*, publicate prin »Tribuna« și în »Tribuna Poporului«, să se sisteze, și să se afle un mod potrivit, că satisfăcându-se pretensiunilor îndreptățite, să se creeze odată pentru totdeauna posibilitatea pentru o conlucrarea reală și solidară a tuturor elementelor, cari doresc sincer, din inimă, înflorirea institutului și a celorlalte instituțiuni culturale-naționale ce avem noi aici.

Vedem pe toate liniile, nu numai în jurul »Ardeleii«, o mulțime de spirite îndușmănite.

Mânia e rău sfătuitor, asta o știe toată lumea.

Deci nu-i mirare, dacă sub influența acestui sfătuitor, oamenii atât în viața constituțională a bisericii noastre gr.-or. cât și în ședințele celei gr.-cat, apoi în jurul »Ardeleii« și »Casinei«, și a altor întreprinderi sociale, fac greșeli peste greșeli, ba se demit la necorectități, tot în detrimentul binelui comun, și numai pentru-ca unul să supere pe celalalt.

Aceste frecări sunt mai curând ori mai târziu de a se aplană cu desăvârșire, dacă nu voim, ca să pornească toate lucrurile noastre în necari direcțiuni bolnăvicioase, precum a început deja.

Să nu așteptăm cu aplanarea, ba să ne grăbim cu ea, să-i premergem decadenței ce are să urmeze din o situațiune așa de reacționară.

Sunt o seamă de oameni cari voină a se linguși pe lângă d-ta, fiindcă ești la cârma institutului, au colportat fel și fel de minciuni proaste chiar și prin păturile poporului, vestind că noi, »tabera contrară«, voim să Te scoatem dela »Ardeleana«, dela biserică etc.

Noi față de aceste colportări tendențioase, declarăm cu toată francheța, că noi astfel de intențiuni nu avem.

Noi Ți cunoaștem și Ți spunem și Ți-am spus totdeauna păcatele în față.

Ți cunoaștem și recunoaștem și meritele, cari privind în trecutul vieții românești din Orăștie, sunt cu mult mai considerabile, decât ca să Ți fie permis a le întuneca prin provocarea unei decadențe regretabile.

Noi nu suntem și nu vom fi nici-când lingușitori.

Asta nu-i tagma noastră.

Și pentru-că în jurul d-tale sunt aproape toți de soiul acela, noi am aflat de lipsă pentru binele comun și zicem și în interesul d-tale, să ridicăm vëlul, să ai o privire și în sanctuarul sincerității, cu care într-o societate de lingușitori nu Te prea întâlnești.

Ai auzit și ai cetit multe lucruri neplăcute dela noi, și dacă vei da ansă Ți spunem franc, că vei mai auzi; așa recere sinceritatea și francheța bărbaților, dar' totdeauna vei ști: că cu cine ai de lucru.

Oamenii pe cari azi îi susții cu risicul reputației proprii, până nu i-ai adăpostit pe la »Ardeleana«, știi bine, că Te înjurau pe la spate în modul cel mai cocișesc; în față însă Ți-au tot făcut la curte, până-ce Te-au scos din minți și le-ai realizat visurile; — acum tac, nu te mai înjură — deocamdată.

De astfel de oameni nu credem, ba știm cu toată pozitivitatea, că nu ești mândru.

Știm, că nu Te afli bine în jurul lor, vîzînd cum se luptă niște slăbănogi dintr'înșii pentru un post însemnat la institut, fără a avea nici pe departe barem capabilitatea minimală oare-careva dintre ei.

Și totuși îi susții pe toți!
Acesta Ți este defectul cel mai mare, că adevărat Ți place ca să lucri cu nule.

Dacă ai fi în continuu în fruntea afacerilor, n'ar fi defect, această plăcere curioasă; pentru-că ai inteligența recerută să rezolvi lucrurile în mod corect — dacă vrei.

Însă ești tot absent, și așa apoi iasă la iveală, că plăcerea d-tale este un defect foarte păgubitor pentru binele comun.

Din toate aceste se vede clar, că noi, dacă cumva, ca unul care stă în fruntea afacerilor, a-i reflecta la concentrarea tuturor puterilor intelectuale, apoi conlucrarea noastră cu unii din jurul d-tale este imposibilă.

Cari sunt aceia? îi știi, Ți-s-au comunicat și persoanele și motivele.

Departă să fie de noi, că prin această declarație am vrea să ne imbulzim la posturile de direcționali.

Noi nici unul nu suntem avisați la astfel de posturi, nici din punct de vedere material, nici din al »nimbului!«

Și dacă am primi astfel de datorințe, am face aceasta în interesul instituțiilor noastre, dacă simțul de dreptate și realitate Te-ar face să fii convins, că conlucrarea noastră o reclamă situațiunea, fiind multe de toate de dires, ceea-ce credem că nu vei contesta.

Apoi fiind grupa noastră și cu avere foarte însemnată, departe peste

200.000 coroane, angajată la »Ardeleana«, cred că vei afla de un lucru firesc, dacă voim să avem reprezentanți demni la institut, suntem siliți a pretinde controlă față de niște substituți de-ai d-tale, ba chiar și față de d-ta, deoarece-ce între multele ocupațiuni ce ai, ușor să întemplă și s'a întemplat, că ai greșit, cu voie ori fără voie? ori apoi ai fost sedus.

O reconstruire parțială, ar fi dar' modul, prin care s'ar putea introduce o conlucrare pacnică la institut, și care ar avea de urmare o înflorire generală a tuturor instituțiilor noastre.

Că azi nu e sănătoasă organizarea așezămintelor noastre, și prin urmare nici dezvoltare sănătoasă nu se poate aștepta..., la comitetul parochial, la Casină, figurează ca »Vortänzeri« arangeri niște oameni compromiși, cari își dau tot fumul ca ei să »forțeze« (!) punerea d-tale în fruntea corporațiilor! când aceasta nimenea nu o contestează!

Credem, ba știm, că Ți și rușine de astfel de »protegiare« (!) cam mardară.

Tot atâtea semne bolnăvicioase.

Fiindcă e lucru prea bine știut, că toată »tabera« d-tale, fără spriginul și conducerea d-tale, este un conglomerat neputincios, noi ca opoziție reală, care dorim în interesul binelui comun o conlucrare pacnică și onestă, pe d-ta Te rugăm să conlucri în mod sincer pentru restabilirea păcii, și concentrarea puterilor sub conducerea d-tale, abandonând, dacă nu se retrag de bunăvoie, pe toți aceia, cari numai cu lingușiri rușinoase și-au acuirat »merite«.

Critice drepte, ce apar și au apărut în acest ziar să nu te jigneze, să le consideri de efluxul stricte obiectivității, care numai intențiuni corecționale a avut.

Să convoci, dle, o mică consfătuire, și Te vei convinge, că restabilirea păcii e un lucru foarte ușor, pe basă onestă și reală!

Dacă nici încercarea aceasta a noastră nu va avea rezultat și vei continua mai departe cu »solidaritatea« jurului d-tale neschimbat, considerând »Ardeleana« de »stallum proprium«, apoi noi ne vom privi de deslegați de ori-ce considerațiuni, ceea-ce cred că și d-ta vei considera de un lucru foarte firesc.

Că suntem opoziție obiectivă și nu personală, dovedește acest pas al nostru, declarând, că și noi voim conducerea d-tale, n'ai lipsă dar' să Te identificeți cu niște obscurități, ci să Te identificeți numai cu corectitatea și adevăratul interes pentru binele obștesc.

Te rugăm primește această devisa.

»Opoziția«.

Chestia pasivității politice a Românilor din Ungaria.

»România Ilustrată«, revistă politică-literară, dela 15 Februarie a. c. No. 3 reproduce părerea dlui Dr. Ioan Rațiu, dată la solicitarea directorilor aceleia, Ioan Rusu Abrudeanu și George Rădulescu, care, pe lângă portretul bine nimerit, este de următorul cuprins:

Sibiu, 17 Ian. 1901.

Stimate d-le Redactor,

Prețuita d-v. scrisoare mi-a sosit la timpul cel mai nepotrivit, căci, condamnați din partea guvernului maghiar la nelucrare și tăcere, e greu a cunoaște pe deplin dispoziția actuală a partidului nostru național cu privire la participarea sau neparticiparea sa în alegerile ce se vor face în curând pentru dieta maghiară; și e greu a vă putea da răspuns în calitate în care mi-l cereți, ca president al partidului național român din Transilvania și Ungaria, la întrebările pe care mi-le adresați.

Nu cunosc deci pe deplin voința întregului nostru partid, pentru-că voinței acestuia numai într-o nouă conferință națională, compusă din reprezentanți aleși ai întregului popor român, îi poate fi dată posibilitatea să se manifesteze.

Cunosc însă pulsul și sentimentele poporului român din patria noastră, cunosc geniul bun al națiunii noastre, care până acum ne-a condus totdeauna pe căi bune și cred că pe asemenea căi ne va conduce și în viitor, și de aceea nu ca president al partidului național român din patria noastră, ci ca simplu membru al acestui partid socotesc că vă răspund în deplină cunoștință cu sentimentele poporului român de o parte, ear' de altă parte cu intențiunile geniului bun al națiunii române, când, la întrebările ce ați binevoit a-mi adresa, vă dau următorul răspuns:

Întrebați:

I. — »Ce credeți d-v., ca șef al partidului național, despre părăsirea pasivității în fața unor viitoare alegeri legislative în Ungaria?«

Știu că la d-v., în România, e lătită mult ideea că noi, Românii de aici, am face bine dacă am părăsi terenul »pasivității politice« și am căuta să intrăm în Parlamentul maghiar, pentru a putea ajunge la o înțelegere cu Maghiarii. Lucru vine de acolo, că frații noștri de peste Carpați nu sunt pe deplin orientați cu privire la pasivitatea înăgurată de noi în politica noastră națională.

Noi am decretat pasivitatea din motive grave, care ne-au constrins să o primim ca tactică politică. Am decretat-o întâiu pentru-că nu ne convenea sistemul de guvernare, existent și astăzi, care a depus puterea în mâinile unei singure națiuni aflătoare în minoritate față de celelalte națiuni din țară, care asemenea fac parte din stat și contribuie cu sânge și avere la susținerea lui.

Imprejurările au creat la noi un Stat, o Ungarie, care nu e statul dorit de toate popoarele ce locuiesc în ea, ci este o Ungarie a unei singure națiuni, a națiunii maghiare, care, ajunsă stăpână pe situația politică, nu s'a mulțumit numai că ne-a înjghebat la carul ei de politică exclusiv maghiară, punându-ne în spinare toate sarcinile grele și despoindu-ne de toate drepturile cetățenești, cum ați văzut, până chiar și de dreptul cel mai elementar, dreptul de întrunire, ci atentează în continuu

chiar și la vieța noastră națională, căutând a ne maghiarisa cu ori-ce preț.

Situația aceasta gravă ce ni-s-a creat în statul ungar, noi nu o putem schimba prin înțrarea noastră în Parlamentul maghiar, pentru-că trimițând 30 sau 40 de deputați naționali în Camera ungară, lucru de altfel astăzi imposibil, în chestiile care ne privesc pe noi Ungurii vor avea totdeauna cu ei restul Parlamentului, deoarece ei se ceartă între ei pe ori-ce temă, numai pe tema conservării de hegemonie și a lățirii de rasă nu. Față de Români ar pași deci toți solidari și noi am fi puși din nou în situația de a eși din dietă. Unde mai pui că prin înțrarea noastră în Parlamentul maghiar am recunoaște de legală situația politică ce ni-s-a creat, pe când prin pasivitatea noastră de astăzi opunem un »veto permanent«, eșit din pieptul unui întreg popor, anomaliei din statul nostru, care se rezumă în faptul ca minoritatea să stăpânească majoritatea.

Al doilea motiv care ne împiedecă de a putea abandona pasivitatea este și împrejurarea, că ceea-ce ne-a făcut la timpul său să o decretăm, există și azi și astfel neschimbându-se motivele, nu se poate schimba nici atitudinea noastră politică.

Aceste motive sunt următoarele hotăriri ale Parlamentului maghiar:

a) Uniunea Ardealului cu Ungaria, făcută fără consimțământul nostru, ba chiar în contra energicelor noastre protestări;

b) legea electorală excepțională pentru Români, cu un cens special pentru Transilvania și cu privilegiu pe seama Ungurilor;

c) împărțirea meșteșugită a cercurilor electorale, așa ca majoritatea să fie luată din mâna Românilor în toate cercurile;

d) atrocitățile devenite proverbiale la alegerea parlamentare din Ungaria.

Din aceste motive care nu mai există astăzi? Se zice că cel din urmă, fiindcă s'a adus o lege, prin care se garantează libertatea și curățenia alegerilor. Dar' nu avem noi oare și alte legi care ne garantează drepturi și nu sunt executate în partea lor referitoare la Români și la celelalte naționalități din țară? Sau se poate crede că legea s'a adus anume pentru noi, ori că față de noi va presta ea proba de foc a imparțialității? Eu n'o cred aceasta, dar' chiar așa de-ar fi, mai rămân celelalte trei motive, care există și azi și ne silesc în mod imperios să rămânem în pasivitate și mai departe.

În pasivitate avem să rămânem mai ales din motivul, că aceasta ne-o ordonă hotărârile conferenței noastre naționale din trecut, și aceste hotăriri sunt obligatoare pentru noi până la eventuala lor modificare, făcută ear' prin adunarea generală a reprezentanților poporului român din patria noastră.

Cu dela sine putere nu poate face nici menii abateri dela hotărârile acestea.

Întrebați mai departe:

II. — »Dacă există sau nu un curent în acest sens printre Românii de dincolo (adecă la noi)?«

Răspund: Da, există un curent în o mare parte de oameni, cari nu cunosc luptele noastre din trecut și cari, împinși de curentul materialist de astăzi, ar dori să-și facă pe calea aceasta cariera. Dar' ori cât de puternic ar fi acest curent și ori câți ar fi partizanii săi, politica ce o vor face îi privește pe de densii; nu în numele poporului român și nu în numele partidului național român vor intra ei în Parlamentul maghiar, dacă vor putea intra!

Vin la a treia întrebare:

III. — »Care credeți că ar fi câștigul cauzei naționale prin părăsirea pasivității și prin înțrarea Românilor în lupta electorală?«

Răspund: Nu câștig, ci pierdere evidentă ar rezulta dintr'o astfel de schimbare de front și anume din motivul, că n'am fi în stare să scoatem din urnă nici măcar un singur deputat național, pentru-că și nouă ne-ar pune guvernul unguresc, întocmai ca cel austriac Românilor bucovineni, contra-candidați tot dintre Români, dar' bine vezuți la guvern, și ne-ar bate cu oamenii noștri, făcându-ne de rîs în fața lumii.

Faptul, că unul ori altul dintre cei-ce eventual ar intra în dietă ar ajunge într'o funcțiune înaltă, în justiție sau administrație, cum s'a mai întâmplat și în trecut, nu-l pot considera câștig pentru poporul român, ci

numai pentru persoana respectivă, favorizată de noroc și de guvernul căruia i-a făcut servicii.

Am ajuns la ultima întrebare, care e cea mai delicată:

IV. — »Dacă acest lucru (înțrarea în Parlament) nu s'ar întâmpla, cum credeți d-v. să duceți pe viitor lupta pentru realizarea programului național?«

Grea întrebare, la care e și mai greu de răspuns!

Soarta poporului e în mâna lui Dumnezeu și în prima linie în El ne-am pus și noi toată nădejdea și încrederea. El nu poate să ne voiască decât binele, căci sub scutul lui ocrotitor am trăit în trecut, când de atâtea ori ne aflam în gura morții. Avem credința, că el ne va scoate odată la malul dorințelor noastre.

Dar' când? Asta e chestia. Sosirea acestui moment ar trebui accelerată. Această parte a chestiunii cred că vă aparține și d-v., frații noștri din Regat, cari în urma frumoasei poziții câștigate în concertul statelor europene veți putea din când în când să vă ridicăți vocea în interesul nostru, căci e imposibil ca durerile ce le suferim noi să nu fie simțite și de cealaltă parte a corpului nostru național, pe care o formați d-v.

Realizarea justelor noastre aspirațiuni se va accelera prin evenimentele ce se desfășură mereu în Europa și cu deosebire în cealaltă parte a monarhiei noastre.

Să avem deci încredere deplină în dezvoltarea evenimentelor, căci și ele își au logica lor și se produc totdeauna în chip firesc.

Împrejurările pot să aducă cu ele ca să se impună necesitatea eșirii noastre pe plan, ca factor de importanță în stat, și atunci vom ști să ne precizăm condițiunile. Până atunci rezistența pasivă, manifestată și în trecut, este cea mai bună, cea mai sigură și pentru adversarii noștri politici cea mai usturătoare armă, de care ne putem folosi acum și pe care o vom folosi și în viitor.

Primiți, stimate d-le redactor, expresiunea deosebitei mele stime.

Dr. Ioan Rațiu.

Tot cu comunicarea portretului, se publică în nr. 5 al aceiași reviste păreri editor, proprietar și șef-redactorului nostru, *Dr. Aurel Munteanu*, ca reprezentantul politicii de activitate, care este de următorul cuprins:

Mult stimat d-le director!

Înainte de a răspunde la întrebările conarete ce binevoiti a-mi adresa în prețuita D-v. scrisoare, permiteți-mi să fac unele observațiuni generale.

Pentru situația noastră e foarte caracteristic răspunsul d-lui Dr. I. Rațiu. D-sa însuși mărturisește, că în calitatea sa de president al partidului național român, »nu cunoaște pe deplin dispoziția actuală a partidului nostru național cu privire la participarea sa în alegerile ce se vor face în curând pentru dieta maghiară.«

Zice mai departe ven. dl Dr. Rațiu »...Nu cunosc pe deplin voința întregului nostru partid«, ear' mai jos »cunosc însă pulsul și sentimentul poporului român.«

Înțelesul acestor declarații e, că în urma pasivității am ajuns într'un chaos, în care nici însuși dl Dr. Rațiu nu se știe orienta. Chaosul, după a mea convingere, este urmare naturală a pasivității, pentru-că pasivitate reală aici la noi nici-odată n'a existat. Așa numita pasivitate ce se zice că s'a pus în practică la noi, s'a mărginit la faptul, că lumea noastră cultă n'a participat la alegerile dietale; în schimb poporul fiind părăsit de clasa inteligentă, a alergat în mase mari la alegeri și a votat pentru candidații neromâni, și anume pentru acela, care l'a plătit mai bine.

Va să zică poporul a fost o marfă oarbă în mâinile candidaților neromâni.

O astfel de procedură nu se poate numi »rezistență pasivă«, ci trebuie să o numim cu numele ei adevărat, procedură de demoralizare, care fără a voi și-a și ajuns scopul: Azi poporul nostru e în mare parte demoralizat. Acest lucru regretabil nu se poate contesta. Cunoșcând acest rău, trebuie să lucrăm din toate răspunerile pentru schimbarea tac-

tice nenorocite, care a cauzat răul acesta; ar trebui deci să abandonăm pasivitatea.

Acesta este în parte răspunsul meu la întâia întrebare ce ați binevoit a-mi adresa, adecă la întrebarea: »Ce credeți D-v. despre părăsirea pasivității în fața viitoarelor alegeri legislative din Ungaria?«

Trebuie însă să adaug, că așa numita pasivitate, devenind deja tradițională și po-trivindu-se de minune cu natura noastră, de-a nu ne expune la luptă bărbătească, nu am multă nădejde că va fi de astă-dată abandonată și că va fi înlocuită prin politica de activitate generală. Cred însă, că în unele cercuri electorale va fi părăsită pasivitatea, ceea-ce încă ar fi, după convingerea mea, un mare câștig, presupunând că de astă-dată ar intra cel puțin un bărbat în parlament, care să înceapă acolo, în locul competent, o luptă bărbătească, energică și reală pentru validarea pretențiunilor noastre naționale.

Solidaritatea prin aceasta n'ar fi alterată, pentru-că tactica este un mijloc și nu scop și fiind mijloacele diferite, scopul rămâne unul. Solidaritatea cu privire la scop rămâne intactă.

Este adevărat, că motivele decretării pasivității există și azi; ba trebuie să recunoaștem că stările s'au schimbat în defavorul nostru. De aci însă nu urmează că trebuie să susținem și mai departe o astfel de tactică, care în decurs de aproape 30 de ani, în lor să ne folosească ceva, a stricat cauzei. Rațional este să o abandonăm, să nu stăm și mai departe cu mâinile în sin, ci să pășim cu toată bărbăția în lupta parlamentară, fiind lucru știut, că ce se vorbește în parlament se vorbește în fața Europei întregi.

Că pasivitatea ne-o ordonă hotărârile conferenței naționale, este adevărat, dar' nu mai puțin adevărat este, că nu s'a hotărât pentru totdeauna și bărbății cari au decretat-o, au făcut-o în presupunerea, că va da oare-care rezultate favorabile.

Toate acestea nu s'au întâmplat, prin urmare s'a dovedit prin o lungă și tristă experiență, că a fost o tactică greșită. Fiind lunga experiență de fapt cea mai bună învățatură pentru noi, acest motiv infalibil ne impune părăsirea pasivității.

Dacă guvernul ungar ar oprî o contenență națională, ceea-ce comitetul național de altfel nici n'a încercat să convoace, ar trebui să se dispună, ca fiecare cerc electoral să ia hotăriri privitoare la tactică; dar' și aceasta numai pentru salvarea formei, deoarece, precum am arătat mai sus, pasivitate adevărată, demnă de un popor, n'a existat și ce nu există, nu se poate abandona.

Toată schimbarea ar fi ca poporul român, care sub era pasivității a ales deputați neromâni, cari firește n'au reprezentat interesele noastre naționale, declarându-ne pentru politica activă, s'ar alege deputați cari ar lupta pentru interesele noastre.

O astfel de schimbare trebuie să se opereze, căci ea este dorința ferbinte a tuturor Românilor.

Să trec la a doua întrebare: Dacă există sau nu un curent în sensul părăsirii pasivității și a participării Românilor la viitoarele alegeri?

Curent puternic pentru activitate există; el arde ca jarul sub cenușe.

Azi dominează încă ideea pasivității, — ideea, zic, — pentru-că despre existența unei pasivități, precum am arătat mai sus, nici vorbă nu poate fi. Această idee e susținută mai cu seamă prin terorizare ziaristică, fiind toți aceia, cari au curagiul a nu o accepta pe celălalt de renegați, ori cel puțin de »materialiști«; și așa foarte mulți bărbați »activiști« nu cutează a-și exprima în public vederile lor.

Am văzut învinuirea aceasta și în răspunsul ven. dl Dr. I. Rațiu, care încă afirmă că activiștii sunt materialiști, căci »ar dori să-și facă pe calea aceasta cariera« (!?). Întreb însă: Cum se poate presupune ca un activist, care în Parlament ar lupta din toate puterile pentru cauza națională, pentru acelaș scop pe care îl urmăresc și pasiviștii, să facă prin aceasta cariera la guvern? Doar' e lămurit că atunci când cineva luptă energic contra unui guvern, care nu respectează pretențiile noastre naționale, nu devine favoritul guvernului! Din contră, un luptător parlamentar, adecă un activist, va fi mai odios în

ochii guvernului decât toți pasiviștii laolaltă; pentru-că desvéluirile din Parlament și tăria argumentelor acolo produse nu pot fi plătute pentru guvern, mai ales pentru un guvern adversar vederilor și aspirațiunilor noastre.

Pe aceia cari fac politică guvernamentală, fie pasiviști ori activiști, nu-i putem considera de reprezentanți ai intereselor noastre naționale.

Vin la întrebarea III.: »Care credeți că ar fi câștigul cauzei naționale prin părăsirea pasivității și prin înțrarea Românilor în lupta electorală?«

Un mare câștig ar fi deja împrejurarea, că cauza națională s'ar pune la ordinea zilei în locul competent, ar deveni obiect de dezbateri parlamentare. Luând despre aceasta cunoștință lumea civilisată, guvernul ungar s'ar simți moralmente obligat a lua unele măsuri pentru înlăturarea răului, care amenință, prin neîndeplinirea naționalităților, chiar siguranța statului.

Personal nu sunt optimist; acest câștig îl consider pentru început mai mult iluzoriu, de oare-ce șovinismul maghiar e azi atât de aprins, încât guvernul deocamdată nu se poate emancipa de sub această influență periculoasă mai mult pentru stat, nu atât pentru naționalități.

Avem însă un argument foarte puternic, și acesta este deviza guvernului actual: »lege, drept, și dreptate!«

Dacă vom lupta pe baza aceasta și vom pretinde în toate ocaziunile ca guvernul să nu poarte această deviză numai pe buze, ci să o și aplice larg și cinstit pe toate terenurile, de sigur rezultatul nu poate fi îndoios.

Dar' mai avem și argumente de natură diplomatică: o alianță sinceră între România și statul nostru nu credem să fie posibilă, cât timp Românii din statul nostru nu se vor bucura de toate binefacerile »legii, dreptului și a dreptății«. Pe de altă parte o privire pe harta statului nostru trebuie să convingă pe toți, că alianța aceasta în contra Rusiei, inamicul natural al monarhiei noastre, este din punct de vedere strategic o chestie de existență.

Fiind deci din toată inima patrioți adevărați ai statului nostru, trebuie să arătăm la locul competent pericolul care ne amenință patria, dacă politica internă nu caută un mod de mulțumire a naționalităților, împedându-le astfel de a privi peste graniță.

Eu nu cred că făcându-ne datoria față de patrie, astfel de argumente să nu folosească și fiilor ei.

Mai avem încă să sperăm din lupta electorală și un alt câștig de mare însemnătate, și anume: Sub era pasivității, precum am arătat mai sus, poporul era o marfă oarbă în mâinile candidaților neromâni; unul i-a cumpărat »încrederea«, adecă votul, mai eștin, altul mai scump.

Este evident însă, că adoptând politica de activitate, vor pași alt soi de candidați în fața poporului, cari în vorbirile lor de program îi vor arăta ce păcate oribile a comis însuși poporul, servind de marfă la alegerile din trecut, vor deschide ochii poporului să vadă și să știe care sunt drepturile și pretențiunile lui.

Făcându-se aceasta în toate cercurile electorale românești, poporul va avea astfel o școală politică națională, ale cărei urmări salutare nu se pot contesta.

Moralul politic al poporului prin școala aceasta trebuie să se ridice la nivelul unui popor conștient de drepturile sale: acesta e un adevăr firesc, psihologic și nu o fantomă optimistă.

Școala aceasta și rezultatele ei binefăcătoare este diferența enormă între pasivitate și activitate. Căci unde și de cine să fie poporul nostru deslușit despre toate aceste, dacă noi, clasa inteligentă, ne retragem de pe câmpul șgomotos, ba câte odată și pericolos al alegerilor dietale?

Ridicarea moralului în sinul poporului, ca urmare firească, este câștigul sigur al înțrării noastre în lupta electorală și dacă nu vom avea alt rezultat decât numai ridicarea moralului și a simțământului național al poporului nostru, putem fi satisfăcuți, căci am câștigat totul.

La prețuita-vă întrebare: »Dacă Românii vor continua și în viitor politica de pasivitate, cum credeți d-v. să duceți lupta pentru rea-

lizarea programului național? răspunde experiența de 30 de ani.

Lucrurile vor merge mai departe cum au mers și până acum. Adecă clasa inteligentă, sub pretextul pasivității, se va retrage dela actele serioase politice; poporul va fi și mai departe dat pradă cumpărătorilor de suflete; în Parlament nu va fi nici vorbă că în patria aceasta mai există și Români; adversarii noștri politici vor dispune și mai departe de noi fără de noi, pasivitatea neturburându-i în activitatea lor; ziarele noastre, care cu destul zel cer dreptate, vor reclama și în viitor drepturile noastre, dar glasul lor va răsună în pustiu și comitetul național, care, precum se vede, numai pe hârtie există, căci de faptele lui nu se aude nimic, își va duce și mai departe zilele în *dolce farniente*... și deoare-ce bunul D-zeu a încetat de a mai face minuni politice (nădejdea dlui Dr. Ioan Rațiu), e ușor de prevăzut, că tatal va trebui să ajungem la un faliment național politic și nu la realizarea programului nostru.

Primiți, d-le director, asigurarea celei mai distinse considerațiuni.

Dr. Aurel Munteanu.

Fie, ca aceste două păreri să servească ca punct de mănecare la o eventuală conferință electorală, dacă reprezentantul actualului guvern o va permite și mai cu seamă, dacă vor fi bărbați, cari să ceară și exopereze ținerea atărei conferințe.

Una la săptămână.

Să denunță, că un anumit Florea, persoană grată a guvernului dela »Ardeleana« a amenințat în casa proprie pe un acționar fondator, că dacă nu-și plătește cambiul, el, Florea îl va înprocesa fără cruțare. Apoi până acolo s'a ajuns cu amenințările, chiar și din partea celor mai neînsemnați, să bruscheze oameni încărungiți în cinstre și cari au acoperire proprie, fără cea a caventilor. Până unde cugetați, d-lor cu încrederea sficită, să duceți trebile »Ardelenii!«

Am înțeles, că cu toate, că avem advocat la institut și doi funcționari aplicați în cancelaria advocațională și acum se fac anumite gescheftării cu lucrul pogodit (cu ruftul) și încă după buna chibzuială a unui Florea, care face părtași pe toate ale sale rubedenii și alți sateliți, ridicându-se zi de zi pespe pentru înacționari etc. Drept să fie?

Revista externă.

Lupta Burilor.

Generalul bur De Wett a năvălit din nou în Capland cu trupe puternice și cu mai multe tunuri. În Capland revoluția e în creștere. Lângă Mariasburg, Burii au înfrânt o trupă de Englezi, din care au căzut 11 Morți, 23 răniți și 42 prizonieri.

Regele Greciei în România.

În cercurile politice din București se vorbește, că în vara aceasta Regele George al Greciei va visita pe Regele Carol la pavilionul seu de vară din Sinaia.

NOUȚĂȚI

— **O achitare.** »Tribuna« scriind în nrul 84 despre achitarea președintelui alegerii sângeroase din Oșorheiu și a căpitanului orășeneș, face aluziune, că așa ni-s'ar întâmpla și nouă dacă am intra în activitate: ne-ar pușca pe la alegeri! deci: să rămânem pasivi! Puțină bărbăție dovedesc d-nii pasiviști, cu astfel de temeri. Noi nu purtăm frică de armele gendarmilor; noi nu vom păși în lupta constituțională, ca să insultăm gendarmii, ci vom instrui alegătorii, că față de orice abuz se fie dovadă de 2—3 martori; ceea-ce-i lucru foarte ușor. Constatând abuzurile, Curia va

judica asupra validității alegerii, și în Curie putem avea toată încrederea, dacă președinții alegerilor nu-și vor face datorința. Și apoi d-lor, dacă s'ar și vërșă puțin sânge? doară pentru drepturi s'a mai vërșat sânge. Deci mai puțină frică, și mai multă rezoluție, stimabili pasiviști.

— **Rev. domn președ. I. M. Moldovan,** după-cum aflăm, și-a dat demisia de president al »Asociațiunii«, din cauza de morb și multe ocupațiuni.

— **Adunarea generală primă și a doua** a »Ardelenii«, că s'a nimicit, am făcut-o deja cunoscută celor interesanți, venim a mai anunța acționarilor de toate categoriile, că Tribunalul reg. din Deva, cu nr. 4685 dto 14 Maiu a. c., a dispus pertractare protocolară asupra celor șase concluse, aduse în a doua adunare, de maioritatea lăudată în Sibiu și Arad. Asupra acțiunii și motivării aceleia vom reveni în nr. viitor.

— **Pedepse cu droaia.** Este știut că d-nii Fr. Hosszu-Longin, Al. Duica, I. Scurtu, Const. Dima, Daniel Bucșa, Nic. Popescu, Albert Schuster și Nic. Macrea au fost urmăriți de căpitanul poliției din Hunedoara pentru purtarea tricolorului românesc, cu ocaziunea unei petreceri în Hunedoara, ba chiar și pedepsii, care pedeapsă s'a și întârit de către vicispanul comit. Hunedoara. Contra pedepsei dl Fr. Hosszu-Longin și Dr. Aurel Vlad au înaintat recurs la ministrul, care la rîndul seu a mai scărițat ceva din pedeapsa croită de dl căpitan polițial, aducînd următoarea sentință:

»Fr. Hosszu-Longin, Al. Duica și I. Scurtu se pedepsesc cu câte 2 zile arest, ce se pot rîscumpăra cu câte 35 cor. și 35 coroane pedeapsă, cari la cas de nesolvire se strămută în arest de 2—2 zile. Const. Dima se pedepsește cu 3 zile carcer, cari se pot rîscumpăra cu 50 de cor. și 50 cor. pedeapsă sau la cas de nesolvire la 3 zile arest. Daniel Bucșa, N. Popescu, Albert Schuster și N. Macrea se pedepsesc cu câte 1 zi de arest, care se poate rîscumpăra cu 20 cor., și cu 20 cor. pedeapsă, sau la cas de nesolvire se poate rîscumpăra cu 1 zi arest«.

În chipul acesta statul maghiar e mîntuit de trădători, ear' visteria lui a mai crescut cu câteva zeci de coroane, cu care s'ese ajutare Sécuii colonisați printre Români.

— **Congregație.** Să vestește în »Hunyad«, că la 31 l. c. se va ținea adunarea municipală în Deva. Este timpul suprem, ca inteligența și aievea valoroșii bărbați români să se înțeleagă de timpuriu, a lua lupta cuvenită și a face asemenea celor din comitatul învecinat Caraș-Severin, în ale apărării intereselor celor 96% a locuitorilor Români. Vom desahide o rubrică separată în foaia noastră, despre vieța municipală și factorii, cari vor lua parte la luptă. Nu vom lăsa ne amintiți nici pe aceia, cari din anumite motive particularistice s'ese subtrag dela aceste lupte, pentru-că bine este, ca poporul să cunoască pe adevărații luptători și să-i apretuiască după meritele lor, ear' pe diletanți să-i dee de mal.

— **Proces de presă.** La 20 n. l. c. s'a pertractat naintea tribunalului din Cluj procesele intentate »Tribunei« pentru publicarea mai multor articoli. Redactorul responsabil al foii, dl Andreiu Balteș, a numit pe autorii articolilor incriminați, tribunalul însă, întrînd prescripția, a refusat urmărirea aceloră, susținînd acusa contra lui Balteș, pe care, bine înțeles, l-au și condamnat la 1 an și trei luni temniță de stat și 1100 coroane amendă în bani.

— **Alegerea de notar în Cârna.** Cu plăcere anunțăm cetitorilor noștri, că la alegerea de notar ținută luni, în 20 Maiu, s'a ales dl Emil Maxim din Ighiu.

Meritul acestei reușite și delăturarea parvenitului Nathan-Tordai, este a să mulțumii părintelui Șara, învățătorului I. Martin și notarului pensionat Ioachim Medrea, cari adevărați conducători fiind, au știut eluța acest post pe seama unui Român.

Laudă să cuvine și primpretorului Pongratz, pentru ținuta sa conciliantă prelungă actul de alegere.

— **Școală de stat în Blaj.** Pentru edificarea unei școle de stat în Blaj, scrie ziarul »Közérdek« din Aiud, ministrul a în-cuviințat suma de 62.800 coroane.

— **Unde a rămas »Tatăl-nostru«?** Este cu greu a slugi tuturor, când ai prelungă popie, agenturi de asigurare în toate ramurile cunoscute și necunoscute, editor, redactor responsabil, secretar întreit, corespondent jurnalistic la 3 foi, făcîtor de reclame la anumite firme și alte multe neștiute și încă nedescoperite. Așa s'a întîmplat, că părintele Ioan Moța, Duminecă, în 12 l. c. întie multe alte ectenii în decursul cărora, așa se vede, s'a gândt de nou la vre-o asigurare sau la alergarea după acții pentru noua adunare gen. a »Ardelenii«, a uitat să zică »Tatăl-nostru« în biserică. Să te miri, dacă o oamenii s'ese coteau, în urma celor s'evîrșite, și-și vor fi gândit, că la popa lor îi stă gîndul la serviciul divin ca lui Codiță când a învățat carte și se uita cu ochii pe coaste după capre.

— **Moarte.** Alexandru Szilasi, protopop gr-cat. al tractului »Bistrița« etc, a răposat la 19 Maiu a. c. În mormîntarea i-s'a făcut la 21 n l. c. Fie-i țărina ușoară.

— **»Patria«,** societatea studenților români din München își s'erbeară a III-a aniversare, Joi, în 23 Maiu n. a. c., în sala cea mare dela »Kreuzbäu«. Societatea stă sub patronagiul dlui Carol Arnold von Günther, consul general al României.

— **În atențiunea dlor protopresbiteri ca comisari.** Avînd în vedere, că se apropie ținerea examenelor la toate școlile populare din Archidieceasă pentru anul școlar 1900/901, vin de a ruga pe Prea On. Domni pbbiteri tractuali ca comisari, ca însuși Domniile Lor în persoană să conducă toate examenele din toate comunele și despre toate să facă rapoartele în meritul lor. Nu ar fi un lucru neplăcut, când Prea On. Domni comisari ar mai lua lîngă sine pe la examene și câte doi învățători. Vin de a face cererea aceasta mai cu seamă pentru pbbiteratul Devei, dar' și din acest pbbiterat, ear' mai cu seamă pentru acele școli din comunele, cari acum din nou s'ar: alăturat la acest pbbiterat, și în cât s'ar putea, examenele la aceste comune să fie în zile de Dumineci sau s'erbători. Dorind, ca cât mai de curînd să ne vedem programul pentru ținerea examenelor publicat din partea P. O. Domn pbbiter tractual al nostru George Romanul, carele ne-a promis cu ocaziunea conferinței inv. ținute la timpul seu în Deva, că ne va sprigini la toate cererile noastre juste, la ce îi și zicem acestui On. Domn, ca bunul D-zeu să-i și ajute de a ne sprigini și face dreptate.

Un învățător.

— **Cas de moarte.** Iosef Misinski, fost notar cercual în Căstău, mai târziu revisor orășeneș și apoi ca atare pensionat, a răposat la 21 și se va înmormînta azi la 23 Maiu, la 3 ore după amiază. Bărbat cinstit și funcționar conștiincios a fost.

— **Directori de bancă arestați.** »Budapesti Hirlap« dela 19 l. c. aduce la cunoștință publică, că doi directori dela banca hipotecară »Pomerania« cu numele Wilhelm Schulz și Friedrich Romeich, la dispoziția tribunalului din Berlin au fost arestați, pentru-că au dat împrumuturi prea mari pe realități imobiliare. Oare la »Ardeleana« nu s'au prondat astfel de protegiări? Noi știm că da și încă în măsuri și mai și. De aceste sunt chemați membrii comitetului de supraveghere a supraveghea și nu în ale destituirii membrilor de direcțiune, cari își împlinesc datorințele cu scrupulositate a la dl Ioan Mihaiu. Avis pentru adunarea generală a treia ce va urma.

— **Reuniunea de cântări și musică** din Reșița-montană arangiază Duminecă, la 26 Maiu 1901 n. în localitățile »Casinei Române« o Producțiune teatrală-musicală cu următorul program: I. »Zăpăciții«, comedie într'un act localisat de Alexi. II. a) »Rîsunet del Crișana«, cor mixt de Vidu; b) »Trecui Valea« și »Varia«, cor mixt de

Mureșan-Vidu; c) »Din șezetoare«, cor mixt de Vidu; d) »Rîsunet del Ardealului«, cor mixt de Vidu. După producțiune dans.

— **Revolverul ca sentința lui D-zeu.** În Noemvrie anul trecut, locuitorul Petru Zorlencean din Fibis, care nu se putea deloc distra, din cauza despărțirii nevastei sale, a hotărît, ca revolverul să-l țină de o sentință a lui D-zeu. El a ținut pe un trunchiu de nuc și a zis: »Dacă sunt vinovat la despărțire, revolverul să nu se sloboadă«. Și arma nu s'a slobozit de două-ori. După aceea a zis: »Dacă ea e vinovată, atunci să sune pușcătura! Și revolverul îndată s'a slobozit! Zorlencean a alergat atunci numai decât la casa unde locuia nevasta sa și zise: »D-zeu a vorbit, întoarce-te la mine înapoi, sau te dau morții«. Femeea însă l-a respins, la ce el a tras revolverul și a dat un foc asupra ei omorîndu-o pe loc. Judecătoria a ordonat contra lui cercetare medicală, ear' medicii au aflat, că are accese de nebunie și astfel l-au transportat în spitalul din Budapesta.

— **Reuniunea femeilor române** din Abrud, Abrudsat și giur învită la Maiaul ce-l va arangia în favorul școlii de fetețe rom, din Abrud în a doua zi de Russalie, adecă în 3 Iunie a. c. în gradina »Ince«.

— **O comună otrăvită.** În localitatea Bács-Topolya s'a oprit săptămîna trecută o caravană de țigani, ai cărei membri au fost furat diferite obiecte și astfel au fost citați la primărie. Aici au fost înjurați, pentru unul din ei cu înjurături mari, și apoi li-s'a dat drumul. Țigani totuși s'au rîsbunat îngrozitor. Peste noapte s'au strecurat în comună și au otrăvit apa din ambele fântîni comunale. Peste zi au murit 5 oameni dintre cari au beut apă. Gendarmeria a pus mîna pe țigani și a aflat la ei o massă mare de strychnin, arsenic și alte otrăvi.

— **Oreclamă brîlantă.** Un neguțator dela theă din orașelul Louth, pentru a-și ridica vaza, a venit pe următoarea idee: a împărțit niște circulare, care sunau: »Firma noastră e gata, ori-cărei dame, care a ajuns veduvă, a plăti pe săptămîna 10 șilingi, până atunci, până când rămîne veduvă, statorită înainte, că dacă poate documenta, că nainte de moartea bărbatului seu cu cinci săptămîni a cumpărat din prăvălia noastră o jumătate funt theă. Unica condiție este, că nainte de începerea cumpărării trebuie să se constateze starea sănătății bărbatului. Cine voește să se retragă dela aceasta, trebuie ca cel puțin 12 luni să fi fost mușterul nostru«.

— **O dramă familiară.** Într'una din zilele trecute 2 păzitori de noapte din Budapesta, au observat, seara pe la 10 ore, pe un om, care avea în brațe un copilăș, ear' de mîna un altul, cum se plimba pe malul Dunării. Omul li-s'a părut cam suspect și de aceea l-au urmărit pas de pas. Deodată vîd, că el se coboară pe niște trepte ce erau lîngă mal, și se aruncă, ținînd în brațe ambii copii, în Dunăre. Păzitorii au sărit îndată după ei și li-a succes a-i aduce la mal. Duși naintea căpitanului s'a constată, că respectivul a fost locuitorul din strada Hajos, Max Mayer și fiii sei, unul de 3 ani și altul de 1½. El a spus că lipsa, s'ărăcia, l-a îndemnat la acel pas.

— **O curioasă societate anti-alcoholică.** În sala St. George din Londra s'a ținut zilele trecute o mare adunare de oameni, tot oameni căsătoriți! ale căror femei s'au dat beției. Scopul a fost înființarea unei societăți pentru apărarea bărbaților contra temeiilor beutoare. În decursul serii mai mulți vorbitori au spus, că prin beția femeilor lor au suferit multe neajunsuri și că toată fericitatea casnică și-a părăsit, și chiar și copiii se depravează. Unii au arătat până și țedulele ce femeile le-au primit despre obiectele zălogite, din casă, numai pentru a-și stîmpera dorul de beut. La sfîrșit societatea s'a înființat. Cel mai principal punct din program este, ca să se facă o mare agitație în scopul, ca bărbaților, ale căror femei sunt beutoare, legea să le ușureze divorțul.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru masa studenților dela gimnasiul rom. gr.-or din Brad, au binevoit a dăru:

Ilustritatea Sa Dr. Iosif Gall, mare proprietar 200 cor., Mihail Cirlea, notar public Abrud 50 cor., Nicolau Garoiu, adv. Brașov 20 cor., Basiliu Bașota, avocat Abrud 10 cor., Ioan Oncescu, notar pensionat Răhău 50 cor., »Bocșana«, institut de credit Bocșamont. 20 cor., »Doina«, institut de credit Câmpeni 20 cor., Dr. Petru Zepeniag, adv. 20 cor., Victor Finc, compt, 1 cor., Paul Corcea, comerciant 2 cor., N. N., 2 cor., Ioan Balatescu, funcționar 1 cor., Iacob Bota, cassar 1 cor., Avram Corcea, paroch gr.-or. 2 cor., toți din Verșet, Sergiu Medean, protopresbiter gr.-or. 5 cor., Zevedeu Murășan, paroch gr.-or. 3 cor., D-na Leontina A. Roman, 4 cor., Eugenia I. Paraschiv, 2 cor., Vasilie Aldea, senator 4 cor., C. Crețioescu, cassar 2 cor., I. Horgea? 2 cor., Rafila Onițiu, 2 cor., Dr. Elekes, 3 cor., toți din Sas-Sebeș, Nicolau Macrea, comptabil 1 cor., Const. Dima, subcomptabil 1 cor., Nicolau Stoichiția, cassar 2 cor., Simion Chirca, proprietar 1 cor., Daniil Musa, proprietar 1 cor., Dima Nicolae, proprietar 1 cor., Dima Șandor junior, proprietar 1 cor., Daniil Bocșa, faur 1 cor., Nicolau Popescu, rotar 1 cor., Amalia Dima, 1 cor., Maria Muntean, 1 cor., Gerge Pop, oficial 1 cor., Aron Balint 40 fil., Albert Schuster, neguț. 1 cor., Nicolau Rimbaș junior, măestru 1 cor., Alexandru Dima, proprietar 1 cor., D-șoara Constanța Dima, 1 cor., Dima Nițu, neguț. 1 cor., George Oprea, paroch gr.-or. 2 cor., toți din Hune-doara, Nicolau Nașcu, paroch gr.-or. în Po-leți, în loc de cunună pe mormântul iubitu-lui seu văr, de pie memorie, Dr. T. Pasc, fost avocat în Bistrița, a dăruit pentru masa studenților 4 cor.

Primească toți binevoitorii dăruitori cea mai viuă mulțumită.

Direcțiunea gimnasiului rom. gr.-or.
Brad, 16 Aprilie v. 1901.

Georgiu Părău,
dir. gimn.

DIVERSE.

Urzica.

Primăvara a sosit și odată cu ea, apar și gustoasele urzici înțepătoare.

Toți mâncăm aceste burueni, fie gătite cu carne, fie de post, dar' mai nimeni nu cunoaște proprietățile ei folositoare.

Urzica este o plantă ce crește abundanț, prin locuri necultivate, pe lângă garduri, livezi și lanuri; proprietatea ei, de a produce pe piele o arsură dureroasă, acompaniată de mâncărime, se datorește unor peri găuriți, cari comunică cu o mică beșicuță, la baza lor, plină cu un lichid, caustic, cari dacă se rup în piele, lasă puțin din acest lichid, care e foarte iritant, dar' cu deprinderea, face să nu-l mai simțim.

Această plantă în vechime se bucura de mare vază în diferite boale.

Dr. Agner de Stockholm a constatat, că urzica conține fier și tanin în mare cantitate, și prin urmare este foarte bună în tratamentul lipsei de sânge (anemie). În adevăr, el a încercat cu un mare număr de bolnavi, obținând rezultate excelente, în combaterea alterațiunii sângelui, care conduce pe adolescent la tulburări grave ale anemiei.

Sucul de urzică este un remediu popular, foarte bun, contra hemoragiilor și diareelor, în dosă de 50—150 grame pe zi, luat mai multe zile de-a rândul.

Extractul de urzică în dosă de 50 centigrame pe zi, a fost întrebuințat cu succes în contra erupțiilor pielii, cum e: herpes, eczema, coși, pistrui, etc.

Fertura de urzică este foarte bună la spălarea rănilor și bubelor.

Urzica se poate dar' întrebuința cu folos, în contra lipsei de sânge, la unele boale de piele, la spălarea rănilor și chiar contra gutei, luat sub formă de ceai sau de fiertură din

frunzele verzi sau uscate, în dosă de 30—1000 grame apă, pe zi, sau chiar gătită cu mâncare.

Mijlocul e simplu, puțin costisitor și de tolos!

Veneția orientului extrem.

Orașul Ozaca, a cărui populație se ridică la 500.000 locuitori, este, după Tokio, cel mai mare al Japoniei, e marele centru de comerț al provinciilor dela Sud și dela Apus și a fost ales ca rezidență de către comercianții cei mai bogăți. Mișcarea e acolo mai mare ca ori unde și numeroasele canale mari și mici cari îl străbat, ținând loc de strade, îi dau un aspect foarte original. Din această cauză Ozaca a fost botezată cu numele de Veneția extremului orient.

Fântâna vorbitoare.

Sub acest nume, locuitorii din Vendome (Francia) arată vestita fântână dela Troo, care e foarte adâncă și care trimite îndărăt, foarte lămurite și prelungi, sunetele ce se rostesc la gura ei. Un geograf francez s'a coborât în fântână și a descoperit ceea-ce știau bătrânii localității, dar'nu voiau să spună, anume că fundul fântânei comunică cu galeriile de peatră de sub muntele de-a lătura și cari în totalitatea lor sunt lungi de mai mulți kilometri. În aceste galerii, cari au o intrare secretă de cealaltă parte a muntelui, se refugiau oamenii în vremuri de turburări, având la îndemână apa limpede și rece, care isvorește din fundul unei galerii și alimentează fântâna.

Multe și mărunte.

— Logic. Ea: »Pentru-ce pictorii își scriu totdeauna numele sub icoane?« — El: »Pentru-ca să se știe unde este la icoană sus și jos«.

— Monolog. Baronul: »Timpul e bani? absurditate! Eu am timp mult, chiar foarte mult timp, și tot n'am bani nici când«.

Sz. 5440—1900. tkv.

Arverési hirdetményi kivanat.

A szászvárosi kir. járásbiróság mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Muntean Aurel szászvárosi lakos végrehajthatónak Stoján Petru szászvárosi végrehajthatást szenvedő elleni 580 tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbiróság) területén levő Paad községben fekvő a 1. paadi 13 számú tjkvben A † 14 rend 547 hrsz. ingatlanra 14 korona, 2. paadi 13 sz. tjkvben A † 15 rend 600, 601, 602 hrsz. ingatlanra 110 korona, 3. paadi 13 sz. tjkvben A † 16 rend 661 hrsz. ingatlanra 74 kor., 4. paadi 13 sz. tjkvben A † 17 rend 715 hrsz. ingatlanra 22 kor., 5. paadi 13 tjkvben A † 20 rend 792 hrsz. ingatlanra 114 kor., 6. paadi 13 sz. tjkvben A † 24 rend 906/a hrsz. ingatlanra 40 kor., 7. paadi 13 sz. tjkvben A † 25 rend 938 hrsz. ingatlanra 14 kor., 8. paadi 13 sz. tjkvben A † 26 rend 964/1 hrsz. ingatlanra 150 kor., a 2 rendsz. 1103 hrsz. ingatlanra 106 cor., a 29 rendsz. 1107 1108 hrsz. ingatlanra 162 kor. az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi május hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Paad község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A szászvárosi kir. jbióság mint tkkvi hatóság.
Kelt Szászvároson, 1901 évi február hó 19. napjának.

Fekete, kir. albiró.

Sz. 4541—1900. tkv.

ÁRVERÉSI HIRDETMEYNY

A szászvárosi kir. járásbiróság mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy »Ardeleana« szászvárosi pénz és hitelintézet végrehajthatónak Popa Petru lui George végrehajthatást szenvedett elleni 84 kor. 70 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbiróság) területén levő a Piskincz községben és határa fekvő a piskinczi 83 sz. tjkvben A † 15 rend 124, 125, 126 és 127 hrsz. ingatlanra 368 kor., a piskinczi 83 sz. tjkvben A † 16 rend 362 hrsz. ingatlanra 6 kor. és a piskinczi 83 sz. tjkvben A † 19 rdsz. 784 hrsz. ingatlanból a Popa Petru lui George felelős rész jutalékára 609 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi június hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor Piskincz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak

az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A szászvárosi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1901. évi márczius hó 4-én.

Fekete,
kir. albiró.

In atelierul de tēmplărie a dlui Dumitru Martin din Orăștie, se primesc numai decât doi sodali tēmplari.

„Minerva“
Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele:

- Opuri, Broșuri și Placate
- Bilete de logodnă și cununie
- Carte și epistole

☆ Circulare & preț-curenturi

Note, Bilete de vizită după plac și cerere

Registre și imprimate

Anunțuri, Compturi și Adrese.

Bilanțuri etc. etc.

Comande din afară se efectuează repede!

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comandă prompt și cu cea mai mare acurateț!

De exarēndat!

Subscrisa aduc la cunoștință publică, că sunt aplicată a da în arēndă, eventual a vinde de tot firezul (joagărul) cu drept de apă, casa, curtea și grădina, cu toate cele aparținătoare, aflătoare în comuna Cugir, în imediata apropiere de fabrica de fer regească, strada principală.

Condițiunile de exarēndare sau vēnzare se comunică verbal.

Cugir, la 8 Maiu 1901.

3—3

Floarea Măriuțiu.